

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๙๔๐๑ E-mail : disas_moac@hotmail.com

โรคเหี่ยวสับประรด (pineapple mealybug wilt)

เดือนเกษตรกรที่ปลูกสับประรดในทุกภาคของประเทศไทย โดยเฉพาะผู้ปลูกสับประรดพันธุ์ปัตตาเวียในจังหวัดสุโขทัยและจังหวัดใกล้เคียง เนื่องจากพบการระบาดของโรคเหี่ยวสับประรดในอำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ประกอบกับช่วงนี้สภาพอากาศแห้งแล้งเหมาะต่อการระบาดของเพลี้ยแป้งซึ่งเป็นแมลงพาหะถ่ายทอดเชื้อไวรัสสู่ต้นสับประรด ดังนั้น เกษตรกรควรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบอาการของโรคเหี่ยวโดยพบเพลี้ยแป้งอาศัยอยู่บริเวณแปลง สับประรดแสดงอาการเริ่มแรกปลายใบเริ่มแห้ง หรือพื้นที่ของใบจะเริ่มมีสีม่วงแดงจากปลายใบลามเข้าเนื้อใบ ขอบใบจะงุ้มหรือม้วนเข้าหาด้านใต้ใบ ต่อมาใบจะมีลักษณะแห้งคล้ายอาการขาดน้ำ ขอบใบเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลม้วนลงมาเพิ่มมากขึ้น พื้นใบมีสีม่วงแดงตลอดทั้งใบ ใบจะแห้งเหี่ยวทั้งกอในที่สุด ให้รีบแจ้งสำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรจังหวัดเพื่อหาแนวทางดำเนินการควบคุมและป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง ผลิตผลเสียหายหรือเสียคุณภาพ

เชื้อสาเหตุ : เชื้อไวรัส Pineapple mealybug wilt-associated virus (PMWaVs)

ลักษณะอาการ

อาการเริ่มจากปลายใบแห้ง พื้นใบสีม่วงแดงลามจากปลายใบเข้าสู่เนื้อใบขอบใบงุ้มหรือม้วนเข้าหาด้านใต้ใบ ต่อมาใบแห้งคล้ายขาดน้ำ ใบแผ่แบน และขอบใบม้วนมากขึ้นเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล เนื้อใบมีสีม่วงแดงตลอดทั้งใบ ใบสดหรืออ่อนตัวอย่างชัดเจน ระยะสุดท้าย ใบจะแห้งเหี่ยวทั้งกอและรากสั้นแตกแขนงน้อย รากส่วนใหญ่เน่าแห้งตาย แสดงอาการตั้งแต่อายุ 6 เดือน ถึงเก็บเกี่ยว ระบาดมากในระยะบังคับให้ออกดอก หากเกิดระยะติดผลทำให้ผลเล็ก แคระแกร็น คุณภาพต่ำกว่ามาตรฐาน หากเป็นรุนแรง จะไม่ให้ผลผลิต พันธุ์ปัตตาเวียอ่อนแอมากที่สุด การแพร่กระจายของโรคครั้งแรก เกิดขึ้นในกลุ่มพื้นที่เล็กๆ หลังจากนั้นจะลุกลามเป็นวงกว้างลักษณะการทำลาย

การแพร่ระบาด

เกิดจากการนำหน่อหรือจุกจากต้นที่เป็นโรคไปปลูก มีเพลี้ยแป้งเป็นแมลงพาหะนำโรค และเพลี้ยแป้งจะอาศัยมด ได้แก่ มดคันไฟ และมดหัวโต เป็นตัวพาเพลี้ยแป้งให้แพร่กระจายจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง

กรมส่งเสริมการเกษตร แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

ในปัจจุบันยังไม่มีสารเคมีชนิดใดที่สามารถควบคุมไวรัสหลังจากเข้าไปแพร่กระจายในต้นพืชได้ กรมส่งเสริมการเกษตรขอแนะนำแนวทางป้องกันการระบาดของโรค ดังนี้

๑. สำรวจแปลงปลูกสับประรดอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง
๒. เมื่อพบต้นเป็นโรคให้ถอนต้นสับประรดที่แสดงอาการใส่ถุงพลาสติกไปทำลายนอกแปลง ขณะเคลื่อนย้ายต้องระมัดระวังไม่ให้เพลี้ยแป้งร่วงลงสู่พื้น
๓. เมื่อพบการระบาดของเพลี้ยแป้งหลังปลูกให้ใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดเฉพาะจุดที่พบเพลี้ยแป้ง และรัศมีโดยรอบ เพื่อป้องกันไม่ให้มีการแพร่กระจายของเพลี้ยแป้ง โดยให้พ่นสารป้องกันกำจัดแมลงชนิดใดชนิดหนึ่งตามคำแนะนำ ดังนี้

- ไทอะมีโทแซม ๒๕% ดับเบิ้ลยูจี (WG) อัตรา ๒ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

- ไดโนทีฟูแรน ๑๐% ดับเบิ้ลยูจี (WP) อัตรา ๒๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

- อิมิตาโคลพริด ๑๐% เอสแอล (SL) อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
- อะเซพทาไมพริด ๒๐% เอสพี (SP) อัตรา ๑๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

โดยพ่นเป็นวงรัศมีรอบๆ บริเวณที่พบเพลี้ยแป้ง แต่ต้องหยุดพ่นในช่วงที่สับปะรดติดผลอ่อน เพื่อไม่ให้มีพิษตกค้าง

ในฤดูถัดไป

๑. การจัดสภาพแวดล้อมไม่ให้เป็นแหล่งอาศัยของมดและเพลี้ยแป้ง โดยเริ่มตั้งแต่ทำความสะอาดแปลง เก็บวัชพืช ซากพืช ออกจากแปลงหลังเก็บเกี่ยว

๒. การเตรียมดินให้ตัดต้นและปักตอเก่าสับปะรดทิ้งไว้ ๒ - ๓ เดือน พร้อมทั้งเก็บซากเหง้าต้นสับปะรด และซากวัชพืชออกมาทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อกำจัดไวรัสและแมลงพาหะที่ยังอาศัยอยู่ ก่อนปลูกต้องมีการไถ และพรวนดินหลายๆ ครั้ง ตากดินอย่างน้อย ๒ สัปดาห์ เพื่อลดปริมาณเพลี้ยแป้งและศัตรูชนิดอื่นที่อยู่ในดิน

๓. ใช้หน่อพันธุ์ที่สะอาดปราศจากเพลี้ยแป้งและโรคเหี่ยว และหลีกเลี่ยงการนำหน่อหรือจุกพันธุ์สับปะรดจากแหล่งที่มีการระบาดของโรคไปปลูกหรือขยายพันธุ์ในแหล่งที่ยังไม่มีโรคนี้อระบาด

๔. แخذหน่อพันธุ์เพื่อกำจัดเพลี้ยแป้งที่ดีมากับหน่อพันธุ์ และสามารถป้องกันการเข้าทำลายของเพลี้ยแป้งได้ประมาณ ๑ เดือน โดยการแช่หน่อพันธุ์สับปะรดก่อนปลูกด้วยสารเคมีกำจัดแมลงนานประมาณ ๕ - ๑๐ นาที ด้วยสารเคมีกำจัดแมลงชนิดใดชนิดหนึ่งดังต่อไปนี้

- ไทอะมีโทแซม ๒๕% ดับเบิ้ลยูจี (WG) อัตรา ๒ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
- ไดโนทีฟูแรน ๑๐% ดับเบิ้ลยูจี (WP) อัตรา ๒๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
- อิมิตาโคลพริด ๑๐% เอสแอล (SL) อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

๕. การใช้เหยื่อพิษกำจัดมด หวานสาร ไฮดราเมทิลโนน ๐.๗๓% GR อัตรา ๒๗๕ กรัม ต่อไร่ หวาน ๒ ครั้ง โดยหวานพร้อมปลูก และหลังปลูก ๖ เดือน

ที่มา : ๑. กรมส่งเสริมการเกษตร

๒. กรมวิชาการเกษตร

เรียบเรียงโดย : กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย